

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук,

Пріми Дмитра Анатолійовича на дисертацію

Павлюка Богдана Валерійовича

«Формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки»,

подану до захисту на здобуття наукового ступеня

кандидата педагогічних наук за спеціальністю

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Перехід до Нової української школи актуалізує для системи освіти нові проблеми, серед яких підготовка майбутніх учителів початкової школи до проектної діяльності під час освітнього процесу займає провідне місце. Вирішення вказаної проблеми, вочевидь, не має простих однозначних рішень і вимагає суттєвих змін педагогічної діяльності, обумовлює необхідність підготовки майбутніх учителів початкової школи нового типу з креативним, критичним мисленням, інноваційним підходом до вирішення сучасних проблем Нової української школи. Мова йде про здобуття якісної освіти, що базується на інтеграції теоретичних знань, умінь, набутого досвіду, відповідних особистісних параметрів – досягнення певного рівня професійної компетентності, ключовим складником якої є проектна. Сформованість проектної компетентності майбутніх вчителів початкової школи забезпечує здатність раціонально використовувати проектну діяльність у процесі розв'язування завдань в початковій школі.

З огляду на це дисертаційне дослідження Павлюка Богдана Валерійовича, присвячене формуванню проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки, є необхідним і актуальним.

У дисертації чітко сформульовано об'єкт, предмет, мету і завдання

дослідження. Вони вдало визначили науковий пошук дисертанта на тлі усього того, що зроблено вже іншими дослідниками у вирішенні цієї важливої проблеми. Це знайшло відображення у формулюванні гіпотези, яка концентрує нові підходи до формування проектної компетентності. Аналіз дисертаційного дослідження свідчить про вдалу спробу автора розкрити проектну компетентність як професійну характеристику майбутнього вчителя початкової школи. Автор розглядає проектну компетентність майбутніх вчителів початкової як рівень його готовності до проектної діяльності, індивідуальна здатність майбутніх педагогів до проектування й мотивованого прагнення до самоосвіти, розвитку мислення, поведінки, спілкування, діяльності. Особливістю дослідження Павлюка Б.В. є чітко виражений власний погляд на формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки.

Варто зазначити, що дисертант досить різнобічно, аргументовано висвітлив формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки та довів необхідність формування цієї професійної характеристики.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що в процесі дослідження розроблено, експериментально перевірено та впроваджено в освітній процес етапи формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки; авторську програму курсу «Робототехніка» на базі комплектів Lego Education Wedo 2.0; проекти, створені засобами сучасного програмного забезпечення; завдання до проектів для майбутніх учителів початкової школи; оцінювання проектів та проектної діяльності; діагностичні методики перевірки сформованості проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Укладено методичні рекомендації для викладачів і студентів, що можуть використовуватися під час організації проектної діяльності в

освітньому процесі для підвищення ефективності й якості освіти, підготовки майбутніх учителів початкової школи. Матеріали дисертаційної роботи можуть бути використані в подальших дослідженнях із проблем професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у ЗВО.

Наукову і практичну цінність становить та частина роботи, в якій автор переконливо доводить, що формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки здійснюється ефективно за таких педагогічних умов: поетапне формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки; організація проектної діяльності студентів у контексті підготовки до роботи в умовах Нової української школи; наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) під час проектної діяльності.

На основі аналізу змісту автореферату, дисертації можна стверджувати, що автору властиве системне бачення шляхів розв'язання проблеми формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки, що дало можливість створити модель формування цієї професійної характеристики фахівця, в якій логічно відображено педагогічні умови, компоненти, критерії, та рівні сформованості проектної компетентності, що виражено в змісті, формах, методах та засобах формування.

Цікавим за змістом, насичений сучасними методами, прийомами представлено хід експерименту. До його проведення залучено 435 студентів, 129 викладачів ЗВО, а також 31 керівник шкіл. Здійснений належний кількісний аналіз результатів дослідження чітко відображений у таблицях.

Результати дослідження Павлюка Богдана Валерійовича пройшли широке висвітлення у наукових працях дисертанта (1 посібник, 4 – методичні рекомендації, 16 статей – 8 у вітчизняних наукових фахових

виданнях, 5 – матеріалах конференцій, 1 – в зарубіжному періодичному виданні, 2 – в матеріалах закордонних конференцій.

Опрацювання дисертантом численних джерел дозволило обґрунтувати та сформулювати основні положення дисертації. При цьому слід зазначити не лише велику кількість джерел, а й їхню високу релевантність темі наукової праці.

Загальні висновки дисертаційного дослідження адекватні його завданням, повною мірою відображають зміст і структуру дисертації, чітко сформульовані та забезпечують цілісне сприйняття дисертаційної роботи. Зміст автореферату ідентичний змісту дисертації.

Зауважимо, що у дисертаційній роботі заслуговують на увагу додатки. Зокрема, у них автор узагальнив та представив проекти, що впроваджувались під час дослідження.

Зазначимо доцільність включення до числа додатків інструментарію для діагностики рівня сформованості проектної компетентності (приклад опитувальників, анкет, діагностичних карт та ін.).

Оцінюючи позитивно рецензоване дослідження слід зупинитися **на зауваженнях:**

1. З матеріалів роботи не зрозуміло, як автор виділяє із професійної компетентності, як складову, проектну компетентність майбутніх учителів початкової школи, що має бути сформована в процесі професійної підготовки.

2. У п. 2.3 детально проаналізовано питання організації проектної діяльності студентів у контексті підготовки до роботи в умовах Нової української школи у ЗВО України, але недостатньо детально представлено яким чином відбувається формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

3. Варто було б більш чітко проаналізувати особливості впровадження ІКТ під час проектної діяльності при формуванні проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки.

4. У п. 3.2 дисертаційного дослідження «Аналіз результатів педагогічного експерименту» ґрунтовно висвітлено методику та проаналізовано результати формувального етапу експерименту, наведено порівняння результатів констатувального та формувального етапів, але дані дослідження переобтяжені таблицями, які на нашу думку, необхідно було б розмістити в додатки.

5. Матеріал, викладений у другому розділі (п. 2.3; 2.4) недостатньо висвітлено у авторефераті.

Але висловлені зауваження, на наш погляд, суттєво не впливають на вагомість проведеного дослідження та його позитивну оцінку загалом. Зміст дисертації, логіка, послідовність викладу та доказовість положень і висновків свідчать про завершене наукове дослідження, в якому розв'язано концептуальні науково-практичні завдання, поставлені автором.

Висновок. Дисертація «Формування проектної компетентності майбутніх учителів поятаткової школи в процесі професійної підготовки» є самостійним, новаторським дослідженням, відповідає п.п. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 щодо кандидатських дисертацій, а її автор – Павлюк Богдан Валерійович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти».

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики початкової освіти
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Д.А.Пріма

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар університету
«___» _____ 20__ р.